

Drie op een rij

Geef Joeri een laptop en hij vermaakt zich. Felicity vraagt soms iets meer aandacht van Marijke.

Parttimepleegzorg

Flexmoederen

Wat te doen als je zelf geen kinderen kunt krijgen, maar ze toch graag wilt? **Marijke Kolk besloot een kleuter en een puber op te vangen.**

Foto's: Shody Careman

Misschien dat ik wel een pleegkindje wil." Het is Pinksteren 2010 als ik dit tegen een tante van mijn man Erik zeg. We zijn met de hele familie aan het kamperen in Renswoude, een jaarlijkse traditie, en in de koelbox ligt de spuit met hormonen klaar waarmee ik mezelf 's avonds voor de zoveelste keer in mijn buik moet prikken. Ik heb er dan al vijf iui-pogingen op zitten (iui is een behandeling waarbij bewerkt zaad van de eigen partner in de baarmoederholte wordt gebracht) en ben bezig met de eerste ivf. Eigenlijk ben ik het allemaal ontzettend zat; het prikken, de stress die ik krijg van de inwendige echo's, het wachten, het verdriet dat ik voel als er weer geen twee streepjes verschijnen op het schermje van de zwangerschapstest.

Eriks tante heeft me net gevraagd hoe het met me gaat en omdat ik me ervan bewust ben dat ik nogal somber overkom, heb ik haar verteld van mijn onvruchtbaarheid en van de iui-pogingen. Ik vertel het haar ook omdat zij een pleegkind heeft en ik dat als een uitkomst, oplossing of misschien wel ontsnapping zie uit de situatie waarin ik me nu bevind.

De tante reageert lief, zegt dat ze begrijpt hoe ik me voel, zegt dat het hebben van een pleegkind niet altijd makkelijk, maar vooral ook heel mooi en bijzonder is. Het stelt me gerust. Hoe de uitkomst van de ivf ook zal zijn, pleegouderschap is altijd nog een optie.

Het klinkt misschien raar, maar diep vanbinnen heb ik altijd geweten dat ik geen eigen kind zou kunnen krijgen. Ik herinner me dat ik, toen ik eind 20 was, tegen een vriendin zei: 'Ik denk dat ik onvruchtbaar ben en een man ontmoet die een kind heeft.' Op dat moment leek me dat prima. Het idee dat er een kind in

Bij 18% van de plaatsingen gaat het om deeltijdpleegzorg

mijn buik zou groeien en dat dat er ook nog eens uit moest, benauwde me. Nu realiseer ik me dat het voorgevoel en de angst er misschien wel waren omdat mijn buik een zwakke plek was. Op mijn 19de had ik vijf weken in het ziekenhuis gelegen, kantje boord, met een buikvliesontsteking als gevolg van mijn gesprongen blinde darm. Niet dat de arts ooit tegen me heeft gezegd dat dit onvruchtbaarheid tot gevolg kon hebben...

IK WILDE BIJ VOORKEUR FULLTIMEPLEEGMOEDER WORDEN, VAN EEN KLEIN KINDJE. MAAR DAARVOOR BLEEK MIJN ERIK TE OUD

De man met het kind ontmoette ik inderdaad, niet veel later. Ik werd verliefd op Erik, die een meisje van net 2 jaar had. Maar juist dit lieve, leuke meisje wakkerde de moedergevoelens in mij aan. Wie weet zou het toch lukken en kon ik meemaken wat elke vrouw als zo bijzonder ervaart en vaak als het mooiste moment uit haar leven omschrijft: de geboorte van een kind dat in haar buik groot is geworden. Misschien was het helemaal niet zo eng als ik dacht. We besloten ons voorbehoedsmiddel aan de kant te leggen, maar een zwangerschap bleef inderdaad uit. En dus belandden we in het medisch circuit. Op die manier had je toch ook als onvruchtbare kansen? Wie weet was dit de weg die ik moest gaan.

Maar mijn kindjes werden niet groot in mijn buik. Ze werden wel, na de iui-behandelingen, via ivf als embryo in mijn baarmoeder geplaatst, nestelden zich daar, maar groeiden niet. Na weeën en de daarmee gepaard gaande pijn, vielen ze in de wc-pot. Na poging één de eerste, na poging twee de tweede. En toen was ik op en werd doodsbang van het idee dat – mocht ik opnieuw zwanger raken – de arts weer op zoek zou gaan naar een hartslag en die niet zou vinden. Ik wist niet of ik het nog kon: die kamer inlopen, mijn benen wijd doen voor een echostaaf die mijn lot zou voorspellen. Mijn hand in die van Erik, mijn ogen dichtgeknepen en een lichaam dat leek te worden overgenomen door de slagen van mijn hart.

Ik besloot een time-out te nemen en iets te doen wat ik al heel lang wilde: een boek schrij-

VERSCHILLENDE SOORTEN EN MATEN

Er zijn verschillende vormen van pleegzorg. Bij weekendpleegzorg verblijft een pleegkind één of meer weekenden per maand in een pleeggezin, bij langdurige pleegzorg nemen pleegouders kinderen tot 18 jaar op in hun gezin. Meestal zal het kind niet meer naar huis (kunnen) terugkeren, bijvoorbeeld bij verwaarlozing,

moeilijk contact met de ouder(s), incest of mishandeling. Langdurige pleegzorg kan enkele maanden tot vele jaren duren. De derde vorm van pleegzorg is crisisopvang. Dit betekent dat pleegouders kinderen in principe maximaal vier tot zes weken opvangen (de praktijk leert dat het soms een aantal maan-

den kan duren). Deze korte opvang kan nodig zijn als de ouders door problemen niet voor hun kind kunnen zorgen. Tijdens de crisisopvang bekijken de ouders en de gezinsvoogd van Bureau Jeugdzorg samen hoe het verder moet. Het kind gaat terug naar huis, naar een ander pleeggezin of naar een internaat.

ven. Daarvoor zat ik regelmatig een week op Terschelling. Op het strand daar liggen heel wat tranen. Ik schreef en schreef, wandelde, huilde, zag de zon ondergaan en voelde heel langzaam weer wat kracht terugkomen.

Toen ik vorig jaar mijn boek *Waterkind* over dit hele traject presenteerde, was ik eindelijk weer een beetje wie ik was vóór het hele ziekenhuistraject: een zelfbewuste, creatieve vrouw. En zelfs, zoals een vriendin van mijn stiefdochter mij ooit omschreef, een tikje flamboyant.

Op mijn boek kreeg ik ontzettend veel reacties. Lezeressen herkenden wat ik schreef over de psychische en lichamelijke gevolgen van een ivf-traject en dat die nogal worden onderschat. Elke teleurstellende afloop van een behandeling maakt dat je je hoop weer vestigt op de volgende behandeling. Dat betekent dat de kans groot is dat je over je eigen grenzen gaat, jezelf kwijtraakt én dat je geen tijd krijgt om te rouwen. De hormonen kunnen je bovendien somberder maken, dikker; sommige vrouwen die ik ken, klagen erover dat ze na hun ivf-behandelingen snel in de overgang zijn gekomen, anderen kregen 'ineens' een cyste. Zelf kreeg ik last van een opgezette, met vocht gevulde eileider, nadat de arts me voor de laatste iui een te hoge dosis hormonen had voorgeschreven. De eileider moest vervolgens operatief worden verwijderd wilde ivf nog kans van slagen hebben.

Een aantal familieleden schrok van mijn openhartigheid, andere lezers kwamen onge-

vraagd met advies ('laat het los, dan komt die zwangerschap vanzelf'), vrouwen die in dezelfde situatie zaten vonden er troost in ('door jouw boek ben ik weer bij mijn verdriet gekomen en kan ik daar eindelijk mee aan de slag'). De reacties hielpen me te reflecteren op, en na te denken over mijn leven.

**In Nederland
doen zo'n
22.000 kinderen
een beroep op
pleegouders**

Boven alles was het boek dé manier om een punt te zetten achter een nare fase in mijn leven. Daardoor kwam het idee van pleegouderschap weer naar boven. Een kind baren ging niet gebeuren, een kind liefdevolle aandacht geven kon nog steeds.

Ik was daar naar mijn idee zestien jaar lang aardig in geslaagd als het ging om mijn stiefkind en had met volle teugen genoten van de gezelligheid van een (klein en parttime) gezin. Ook Erik stond open voor het idee en dus meldde wij ons aan voor een voorlichtingsavond van Pleegzorg Nederland en vervolgens voor de introductie cursus van drie avonden.

Toen we aan de cursus begonnen, wilde ik graag fulltimepleegmoeder worden, het liefst van een klein kindje. Maar Erik bleek te oud, er mag maximaal veertig jaar zitten tussen kind en oudste pleegouder. Van die regel hadden we nog nooit gehoord en ik was teleurgesteld toen deze terloops op de tweede avond ter sprake kwam.

Bij weekendpleegzorg bleek géén leeftijdsgrens te bestaan en hoe meer we ons daarin verdiepten, hoe meer deze vorm bij ons leek te passen. Want waren wij stiekem niet ook best aan onze vrijheid gehecht? Erik in elk geval wel, dat had hij me vaak te kennen gegeven. Sterker nog: van hem had het hele ivf-traject niet gehoeven.

Bovendien werken we allebei veel en voor een fulltimepleegkind heb je behoorlijk wat ruimte in je hoofd nodig. De kans is immers groot dat je te maken krijgt met hechtingsproblematiek, of met een kind met een ontwikkelingsstoornis; en in de meeste gevallen ook met de biologische moeder, vaak

alleenstaand en kampend met psychische problemen.

Niet dat 'onze' kindjes nergens 'last van hebben'. Ook zij hebben een rugzakje. Sinds een paar maanden zijn wij weekendpleegouders van de 5-jarige Felicity en haar 11-jarige broer Joeri. Hij een beginnend puber; stoer, tikje argwanend, een diehard-gamer. Zij een vrolijke kleuter; zachtaardig, druk, tikje brutaal, gek op poppen en barbies. Volgende week gaan

ze met Pinksteren mee kamperen met de familie. „Kijk, dit zijn ze dan,” zal ik tegen de tante zeggen. En ik zal glimmen van trots. ■

**Nederland telt
ruim 16.000
pleeggezinnen**

Vanaf volgende week verschijnt in dit magazine een column van Marijke Kolk over haar belevenissen als pleegmoeder. De namen Joeri en Felicity zijn gefingeerd.